

KENT YÖNETİMİ BAĞLAMINDA KENT KONSEYİNİN İŞLEVLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Abdullah ÇELİK*

Özet

Kent konseyi, merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması ve katılımcı demokrasiyi esas alan bir oluşumdur. Kent konseyinin yapısı ve çalışma yöntemi bir kentten diğerine farklılık göstermekle birlikte, kentteki tüm paydaşları bir araya getirerek, kent yönetimine yardımcı olur ve kentin gelişimine önemli katkılar sunar.

Bu çalışmada, hem daha yaşanılabilir bir kent için hem de kentin gelişimi açısından bir bütünün parçası olarak değerlendirilebileceği katılım ve yönetim, kentin hak ve hukukunun korunması ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi incelenerek, kent konseyinin bu konularda ne kadar etkili olduğu veya olmadığı irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kent konseyi, katılım, yönetim, kent hakkı ve hemşehrilik.

An Evaluation of the Functions of City Council in the Context of City Administration

Abstract

City council is an institution trying to develop awareness of citizenship, to protect city rights and interests, and foster participatory democracy in collaboration with central administration, local administration, and public professional establishments and civil society. Although structure of city council difference from city to city, it helps to city administration and contribute to the development of city by bringing stakeholders together.

This study tries to evaluate whether city council has any impact or not on protecting city rights, developing citizenry awareness, participatory democracy, and governance.

Key Words: City council, participation, governance, city right, citizenship.

---

* Doç.Dr., Harran Üniversitesi, İ.İ.B.F., Kamu Yönetimi Bölümü, Şanlıurfa, acelik@harran.edu.tr.

GİRİŞ

Yerel yönetimler, yerel topluluktaki bireylerin müşterek ihtiyaçlarını karşılayan, kamu mal ve hizmetlerini gerçekleştirmeye çalışan, yerel halkın kendi seçtiği organlarca yönetilen kurumlardır. Yerel yönetimlerin başarısı, özgürlüğü, etkinliği ve katılımı gerçekleştirmesi ölçütlerine göre irdelenmektedir. Yerel yönetimlerin özgürlüğünün sağlanması demokratik toplumun oluşmasının gerekli koşullarından olduğu düşünülmektedir (Tekeli, 1983: 3).

Yerel yönetimler halkın kendi kendini yönetmesine olanak veren kurumlar olmasına karşın, yerel yönetim organlarının sadece seçimle göreve geleceğinin öngörülmesi, onlara demokratik özellik kazandırmamaktadır. Biçimsel koşulların ötesine gidilerek gerçek anlamda halk katılımını sağlanması gerekmektedir (Keleş, 2000: 58). Halkın kamu yönetiminin görev ve yetki alanına giren konular üzerine söz sahibi olabilmesi hususunda katılım anlayışına yönelik iki aşırı yaklaşım bulunmaktadır (Yalçındağ, 1999: 50): Bunlardan biri, halkın kanunları doğrudan demokrasi anlayışına göre katıldıkları toplantılarda kabul etmeleri ve yönetimle ilgili kararları almalarıdır. Antik Yunan kent devletlerinde Aristo'nun önerdiği bu yöntem, günümüzde İskandinav ülkelerinde kilise temeline dayalı küçük yerel yönetim birimlerinde uygulanmaktadır. İkincisi, temsili demokrasi yaklaşımıdır. Burada kamu hizmetlerinin yürütülmesinde halkın rolü, belli aralıklarla yapılan seçimlerde oy kullanma etkinliği ile sınırlı tutulmaktadır. Doğrudan demokrasi ile temsili demokrasi arasında denge sağlamayı benimseyen katılımcı demokrasi anlayışı, her iki aşırı yaklaşımın sakıncalarına karşı bir çözüm sunmaktadır.

Ülkemizde 5393 sayılı Belediye Kanunu ile kent yönetimine katılımı, hesap sorma, hesap verme, çoğulculuğu ve çok aktörlülüğü artıracığı öngörülen kent konseyi kabul edilmiştir. Kent konseyi, mevcut yerinden yönetim sisteminin bilinen yetersizliklerini aşabilmesi, kuruluşları ve mahalle temsilcileri aracılığıyla doğrudan halkın ihtiyaçlarını tespit etmesi, çağdaş belediyecilik açısından çözümler sunabilmesi ve belediye imkânsızlıklarını halk katılımı ile giderilmeye çalışmaktadır. Kent konseyi, daha yaşanılabilir, çağdaş ve dayanışma içinde ilişkilerin hâkim olduğu bir kent oluşturulması konusunda faaliyetlerini sürdürmektedir (Seyyar ve Demir, 2008: 86).

Kent konseyinin işlevleri arasında katılım, yönetim eksenli katılımcı demokrasiyi hayata geçirmesi; kentin yaşam kalitesinin artırılması için kentte yaşayanlar tarafından kentin hak ve hukukunun korunması; hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi ve hemşehrilikler arasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı geliştirmesi vardır. Bu çalışmada, hem daha yaşanılabilir bir kent için hem de kentin gelişimi açısından bir bütünün parçası olarak değerlendirilebileceği katılım ve yönetim, kentin hak ve hukukunun korunması ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi incelenmektedir. Burada kent konseyi ne kadar etkili olduğu veya olmadığı da tartışılacaktır. Kent konseyinin "hemşehrilikler arasında sosyal

yardımlaşma ve dayanışmayı geliştirmesi” işlevi kent yönetiminden daha çok sosyal belediyeçilik alanına girdiği için çalışmaya dâhil edilmemiştir.

I. KENT KONSEYİ

Belediyeler, yerel müşterek hizmetlerin yerine getirilmesinden sorumlu, halka en yakın yerel yönetim birimleri olarak kabul edilmektedir. 1580 sayılı Belediye Kanunu’nda halkın yönetime katılımı, yerel hizmetlerden yararlanma hakkına yönelik konular “hemşehri hukuku” başlığı altında düzenlenmiş olsa da, katılımcı yöntem ve mekanizmaların doğru algılanıp halkın girişimde bulunması geciktirilmiştir. 2005’te yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu ile demokratik katılımın sağlanması açısından önemli adımlar atılmıştır. Belediye örgütlenmesinde kurumsal mekanizmalar oluşturularak normatif alana aktarılmış, demokratik yapılanmalar güvence altına alınmıştır (Toprak, 2006: 302).

Kent konseyi kurulmadan önce değişik isimler altında ve kent konseyinin işlevlerini gören kent kurultayı, kent parlamentosu veya kent meclisleri bulunuyordu. 1992 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Rio Yeryüzü Zirvesi’nde ortak eylem planı olarak Gündem 21’i kabul etmiştir. “Gündem 21”in 28. bölümünde yer alan ve ülkemizde yapılan 1996 Birleşmiş Milletler İstanbul “Habitat II” Konferansı’ndan sonra “Yerel Gündem 21” görülmeye başlanmıştır. Habitat II toplantısında, demokratik, insan haklarına saygılı, şeffaf, katılımcı ve halka hesap veren yönetimler üzerinde durulmuştur. Bu çerçevede 1997 yılının sonunda alınan bir Bakanlar Kurulu kararı ülkemizde kent konseyi oluşumunun kanuni başlangıcını oluşturmuştur (Özdemir, 2011: 36). Daha sonra 2005 tarihli 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 76. maddesinde kent konseyinin kurulması resmen kabul edilmiştir (Resmi Gazete, 13 Temmuz 2005, Sayı 25874). 2006 yılında ise, Kent Konseyi Yönetmeliği çıkartılarak, “Yerel Gündem 21” Programı’nın uygulandığı yerlerde, kent konseyi veya benzeri isimlerle oluşturulmuş yapılanmaların bu yönetmelikte öngörülen ilkelere uygun hale getirileceği hükme bağlanmıştır (Resmi Gazete, 08 Ekim 2006, Sayı 26313).

Kent konseyi, merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşehrilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı ve farklı çözümlerin geliştirildiği demokratik yapıdır (Kent Konseyi Yönetmeliği, m. 4). Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan birimdir (5393 sayılı Belediye Kanunu, m. 76). Kent konseyi, “Avrupa Kentsel Şartı”, “Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı”,

“Gündem 21” ve “Habitat II”nin sürdürülebilirlik, yaşanılabilirlik ve yapabilir kılma ilkelerinin ışığında, halkın yönetime katılımını ve denetimini sağlayacak mekanizmaları geliştirmeyi ve kendi sorunlarına sahip çıkmaya özendirmeyi, yönetim eksenli katılımcı demokrasiyi esas alan ve sivil toplumu önceleyen oluşumdur (Bursa Kent Konseyi, 2011).

Yapısı ve çalışma yöntemi bir kentten diğerine farklılık göstermekle birlikte, kent konseyinin en önemli işlevi, kentteki tüm paydaşları bir araya getirerek, tüm kenti kucaklayan bir ortak akıl oluşturmasıdır. “Yerel Gündem 21” süreci bağlamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentleri sürdürülebilir geleceğe taşıyan bir ortaklık modeli olarak tanımlanan kent konseyi, yerel düzeyde demokratik kültürün yaygınlaştırılmasını, çok aktörlü ve çok ortaklı yönetim biçiminin benimsenmesini sağlamaktadır (Emrealp, 2005: 65).

2009 yılında Kent Konseyi Yönetmeliği’nde yapılan bazı değişiklikler, kent konseyinin işlevlerinde bir değişiklik yapılmamakla birlikte, kent konseyinin yapısı ve üye profili değiştirilmiştir. Daha önce kent konseyinin üyeleri arasında bulunan seçim bölgesi milletvekilleri, belediye meclisi ve il genel meclisi tarafından belirlenerek gönderilecek üyeler, yeni yönetmelik düzenlemede bulunmamaktadır. Yeni düzenlemede; merkezi yönetimin, yerel yönetimin ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcilerinin dışında, ilgili dernekler ile vakıfların temsilcilerine, kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisine yer verilmiştir.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilmektedir. Konsey üyelerinin belediyedeki karar verme sürecine oy hakkı olmaksızın sadece katılmaları ve belediye meclisinin de kent konseyinde oluşan görüşlere ilişkin bağlayıcılığının bulunmaması önemli bir eksiklik olarak görülmektedir. Bu eksikliğe karşın tüm yerel paydaşlarca kentine sahip çıkılan yerlerde, kent konseyinin etkisi fazla olabilir. Fakat itici gücünü oluşturan gruplar dışında geniş katılımın sağlanamadığı yerlerde, kent konseyi kent hakkı, hemşehrlik bilincinin geliştirilmesi ve diğer kentsel sorunlar hakkında sönük kalabilir (Görmez ve Altınışık, 2011: 45).

II. KENT KONSEYİNİN YERİNE GETİRDİĞİ İŞLEVLER

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 76. maddesinde kent konseyinin işlevleri arasında, kent vizyonunun ve hemşehrlik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerinin hayata geçirilmesi vardır. Kent konseyinin işlevleri, 2006 yılında yürürlüğü giren Kent Konseyi Yönetmeliği’nde daha ayrıntılı olarak düzenlenmiştir¹.

A. KATILIM VE YÖNETİŞİMİN SAĞLANMASI

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesinde kent konseyinin işlevleri arasında, "hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirme" bulunmaktadır. Kent Konseyi Yönetmeliği'nde ise katılım için "yönetişim" den söz edilmektedir. Yönetmelikte yönetişim kavramı, saydamlık, hesap verebilirlik, katılım, çalışma uyumu, yerindenlik ve etkinlik gibi ölçütlere dayanan, çok aktörlü ve toplumsal ortaklıklara dayalı yönetim anlayışı olarak tanımlanmaktadır.

Katılım kavramı günlük dilde, bir şeyden pay almak, bir şeye dâhil olmak ve bir şeyin aktörleri arasında yer almak anlamında kullanılmaktadır. Katılım, grup ve bireylerin rutin günlük hareketlerinden sivil toplum örgütleri ile kamu kurumlarına kadar uzanan geniş bir yelpaze içindeki bazı ilişkileri belirtmek için de kullanılır (Bilgin ve Göregenli, 2002: 53). Sözlükte, "herhangi bir etkinliğe iştirak etmek", "bir topluluğa girmek" ve "ortak" olmak biçiminde kullanılmaktadır (TDK, 2005: 1105).

Katılım, bireyleri etkileyen programlar ve kurumlar düzeyinde verilen kararlara, karar alma sürecinde bireylerin yer alması veya bir plan oluşturulurken kendileriyle işbirliğine gidilmesidir (Bilgin ve Göregenli, 2002: 53). Yönetimce verilen ve halkı etkileyen kararlarda, bireylerin söz sahibi olabilmesi adına doğrudan ve temsili demokrasi biçiminde benimsenen iki farklı katılım yaklaşımı bulunmaktadır. Doğrudan demokrasi anlayışı, günümüzde nüfusun artmasıyla birlikte hemen hemen uygulama alanına sahip olamamaktadır. Bunun için günümüzde doğrudan demokrasinin yerini temsili demokrasi almıştır. Temsili demokrasinin özelliklerinden biri olan temsilcilerin seçiminde sadece oy kullanmak, çağdaş demokrasilerde yönetimlerin meşruiyet sorununu gidermekte yetersiz kalmaktadır. Seçimlerde oy kullanmak ve belediye meclislerinde görev almak, halkın gözetim ve denetiminde katılım kurumunun oluşmasını sağlayamamaktadır. Onun yerine planlama çemberleri, yurttaş kurulları, gelecek atölyeleri, beyaz masa, yuvarlak masa toplantıları, kamuoyu yoklamaları, halk toplantıları, telefon ve dilekçe gibi yeni katılım yolları önerilmektedir (Çukurçayır, 2002: 212–221). Fakat hangi katılım yolu olursa olsun, birey veya grup, kentin bütününe kendilerine ait hissetmeleri halinde katılım bir anlam taşır. Bu da ortak yaşamsallığa uygun bir kent kültürünün oluşumunu gerektirir (Bilgin ve Göregenli, 2002: 63).

Eski Yunan'dan beri vatandaş olmanın tek ölçüsü, vatandaşın kamusal işlem ve eylemlere katılabilmesi ve söz sahibi olabilmesidir. Buyruk alan ve kayıtsız şartsız buyruklara uyan bireyler demokratik anlamda vatandaş tanımı içine dâhil edilmemektedir. Çünkü demokrasi, her şeyden önce monolog olmayıp, bir diyalogdur (Çukurçayır, 2002: 212). Bu diyalogun yerel yönetimlerde sağlıklı bir biçimde işleyebilmesi için kentin demokratik bir anlayışla yönetilmesi gerekir. Demokratik kent yönetimi anlayışı, kentte yaşamlarını sürdürenlerin kamusal

politikaların oluşturulması, uygulanması, planlanması ve bütçe gibi süreçlerin tümüne katılmalarını ifade etmektedir. Bu anlayış karar verme sürecinin olduğu zaman, sadece halkın görüşü alınmakla yetinilmemekte, aynı zamanda yönetim, izleme ve kamu politikalarının değerlendirilmesinde katılımı sağlayan kurumsal alanları da kapsamaktadır (<http://www.habitants.org>, erişim: 02.03.2013).

Bireylerin toplumda sahip oldukları güç ve statü düzeyine göre üç farklı katılım hiyerarşisinden söz edilir. Bunlardan birincisi, hiyerarşinin en alt düzeyinde katılımın sıfır olduğu düzeydir. Burada halkın nabzı tutularak, manipülasyon ve terapi amacına yönelik bazı girişimlerde bulunulur. İkincisi bilgilendirme ve rahatlatma seviyelerini kapsayan sembolik katılım düzeyidir. Bu düzeyde de halkın karar verme sürecine müdahale etme yetkisi bulunmuyor. Ancak bireyleri teskin etme, düşünce beyan etmeye çağırma, halkın görüşünü alma ve bilgi verme konularını içermektedir. Üçüncüsü, aktif katılım olarak belirtilen, karar verme organlarına ve sorumlularına muhatap olma, güç delegasyonu ve doğrudan denetim basamakları bulunur. Katılımın bu düzeyinde pazarlık ve güç paylaşımı görülür (Bilgin ve Göregenli, 2002: 60-61).

Avrupa Kentsel Şartı-1'de, kent yönetimi tarafından verilen kararlardan etkilenebilecek kişilere, bu kararların duyurulması, konu hakkında düşüncelerini açıklayabilmeleri ve karar verme sürecine aktif olarak katılabilmeleri hakkının verilmesi benimsenmiştir. Aynı Şartta halka tanınan katılım hakları arasında; temsilcilerin, özgür ve demokratik yollarla seçilebilmesi; yerel, politik ve yönetim yapılarında halkın belirleyici olması; toplumun geleceğini etkileyecek her tür önemli projede halka danışılması; kent yönetimi ve planlamasının, kent kimliği ve özel niteliklerine ilişkin yeterli bilgiye dayandırılması ve karar verme sürecinin sonucunda ortaya çıkan politik seçeneklerin anlaşılabilirliği bulunmaktadır.

Avrupa Konseyi'nin Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi tarafından Mart 1992 yılında kabul edilen Avrupa Kentsel Şartı-1, kent olgusunun gereğince benimsenmesinde önemli bir eşiktir. Ancak küreselleşme, dünyadaki hızlı değişme ve gelişmeye koşut olarak Kongre, ilk Şartta bulunan bazı ilkeleri yeniden tanımlamak zorunda kalmıştır.

Avrupa Konseyi, 27-29 Mayıs 2008 tarihinde 15. Genel Oturumu'nda aldığı 269 sayılı Kararla, Avrupa Kentsel Şartı 2'yi kabul etmiştir. Avrupa Kentsel Şartı 2 ile getirilen değişikliklerin, kentlerin ve kasabaların çağdaş kentsel sorunlarla baş etmesini olanaklı kılacak ortak ilkeler ve kavramlar bütünü olduğu dile getirilmiştir. Avrupa Kentsel Şartı 2, "yeni bir kentlilik için manifesto" olarak ilan edilmiştir. Bu manifestonun temel ilkeleri; "Avrupa kent 'müktesebatı' (acquis) ve yeni bir kentlilik olasılığı", "kentliler olarak kent ve kasaba halkları", "sürdürülebilir kentler ve kasabalar", "uyumlu kentler ve kasabalar", "bilgi temelli kentler ve kasabalar" olarak belirlenmiştir. Avrupa Kentsel Şartı 2'de, temel kentsel hizmetlerin, toplumun dışlanmış kesimleri dâhil olmak üzere tüm halk tarafından paylaşılması istenmektedir. Başka bir ifadeyle Şart, kent nüfusunun

bütün bileşenlerinin devreye sokulması gerektiğini ve toplum yaşamına pek çok yoldan katkıda bulunan göçmenlere de oy verme ve yerel kent meclislerine aday olabilme hakkı tanınması gerektiğini önermiştir (<http://www.mimarlarodasi.org.tr>, erişim: 20.02.2013).

Avrupa Kentsel Şartı 1 ve 2’de olduğu gibi ulusal mevzuatta da kentsel haklar konusuna yoğun bir ilgi olduğu görülmektedir. Özellikle dışlanmışların, yoksulların kentsel haklara erişimi konusunda yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların odağı, farklı toplumsal katmanların tümünün kentsel karar verme sürecine katılımın nasıl gerçekleştirileceğidir. Kararlara katılımın temsili demokrasi ile değil, yönetim mantığı ile sağlanabileceği vurgulanmaktadır (Güler, 2011: 69). Yerel düzeyde katılımcılığı destekleyen yerel yönetim kavramı, 1992 Birleşmiş Milletler Rio Yeryüzü Zirvesi’nden sonra yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu süreçte kentte yaşayan farklı toplumsal kesimlerin idari sisteme katılımını sağlamak için dünyanın çeşitli ülkelerinde yerel meclis, çalışma grubu ve kozalar benimsenmiştir (Lamba, 2012, 505).

Yönetişim, İngilizce bir sözcük olan, “governance” karşılığı olarak kullanılmaktadır. Bu kavramı, ilk olarak Dünya Bankası 1989 tarihli raporunda kullanmıştır. Yönetişim, kamu yönetimi, özel sektör ve sivil toplum örgütlerini içine alan karmaşık bir sistemi ve bunların kendi aralarındaki ilişkiler ağını ve karşılıklı etkileşimlerini ifade etmektedir. (Eryılmaz, 2011: 60). Yönetişim kavramı özel ve kamu sektörü için kullanıldığı gibi, yerel ve küresel düzenlemeler için de kullanılır. Kamu yönetimi bağlamında yönetişim, genel olarak, özel sektör ile kamu sektörü arasındaki sınırların belirsizleştiği, devlet otoritesi ve yaptırımlarına dayanmayan, çoğulcu yönetim biçimlerinin ve aktörlerin etkileşimiyle ortaya çıkan yeni bir yönetim modelidir (Coşkun, 2003: 40). Bu modelde, devlet faaliyetindeki değişmeye, devletin eyleme geçme kapasitesindeki azalmaya, kamu alanındaki mevcut meşruiyet krizine, kamu sektöründeki etkinlik ve verimlilik düşüklüğüne dikkat çekilirken, sivil toplum örgütleri, özel kişi ve kuruluşlar öne çıkarılıp (Yüksel, 2000: 158), yönetişim sayesinde yerel demokrasi anlayışı giderek güçlendirilmesi çalışılmaktadır. Böylece yerel nitelik taşıyan kararların verilmesinde halkın da söz sahibi olması, kamuoyu denetimi ve eşitlik gibi demokratik değerlerin yerel düzeyde hâkimiyeti sağlanmış olur (Seyyar ve Demir, 2008: 31).

B. KENT HAKKININ KORUNMASI

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 76. maddesinde kent konseyinin işlevleri arasında, “kent’in hak ve hukukunun korunması” bulunmaktadır. Kent Konseyi Yönetmeliği’nde ise, “kent’in kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek” hükmüne yer verilmiştir.

Kentlerin ortaya çıkışı medeniyetin doğuşu ile eş değer tutulmaktadır. Medeniyet, Arapça “medeni” kavramının kent anlamındaki “medine” kavramından

türetilmiştir. Kent kavramı ile “medine” kavramı birbirine yakın anlama gelip, kentsel yaşam biçimleriyle, ekonomik ve sosyal yapı farklılıklarını belirtmek için kent sözcüğü kullanılmaktadır.

Kent için daha önce kullanılan “cite”, “polis” ve “medine” kavramlarının yerine, bugün “bourg”, “city” ve “urban” kavramları tercih edilmektedir. Bu tercihle birlikte, sosyo-ekonomik gelişmelere koşut olarak kent teriminin içeriğinde de önemli değişimler meydana getirmiştir. Eskiden “kale” ve “sur”, kentin tanımlamasında önemli bir ölçüt iken, bugün istihdam yapısı, ekonomik etkinlik ve nüfus yoğunluğu gibi farklı ölçütler dikkate alınmaktadır (Topal, 2004: 277). Kent, nüfus yapısı, kan bağı, etnik, dinsel, kültürel, eğitim seviyesi ve gelenek açısından farklılaşmanın meydana geldiği mekandır (Kaya vd., 2007: 14). Bir yerleşim yerinin kent olarak nitelendirilebilmesi için, öncelikle nüfusun önemli bir kısmının ticaret, sanayi, hizmet veya yönetimle ilgili işlerle uğraşması; ayrıca tarımsal etkinliklerin yapılmadığı bir mekân olması gerekir (Şahin, 2010: 3).

Kent, eylemsel ve potansiyel olarak çok karmaşık, araştırmayı hedefleyen, kendini yavaş yavaş ortaya çıkaran bir kimliğe sahiptir (Lefevbre, 2011: 146). Bir kentin kimliği her ne kadar geçmişe dayanıyorsa da zamanla değişime uğramaktadır. Çünkü çeşitli ihtiyaçlar, idealler, yaşam biçimleri, yaşam seviyeleri ve yeni yaşam standartları çerçevesinde kentler gelişme göstermektedirler. Kent kimliği, kentin kişilere gösterdiği sosyal, kültürel ve mekânsal öyküye işaret etmektedir (Deniz, 2011: 1052).

Kent, insanların sadece bir arada yaşadığı fiziksel bir mekân olarak dikkate alınmaz. Günlük yaşama ait davranış kalıpları, düşünce yapıları, siyasi seçenekler, sosyal ilişkiler, mimari ve estetik gibi fiziksel yapı da kente özgü özelliklerdir (Es, 2008: 97).

Hak, hukukun tanıdığı ve koruduğu bir yetki anlamına gelmektedir. Hak bir taraftan hukukun koruduğu bir çıkarı benimserken, diğer taraftan sahibine bu korumadan yararlanma olanağı vermektedir (Gözübüyük, 2010: 160). Kent hakkı ise, turizm, geleneksel kentin kalbine dönüş, var olan veya yeni gelişmiş kent merkezlerinin çoğalması gibi dolambaçlı görünmektedir. Ancak, kent hakkı, basit bir ziyaret hakkı veya geleneksel kente geri dönüş olarak değerlendirilmektedir. Böyle bir değerlendirme yalnız dönüştürülmüş ve yenilenmiş bir kentsel yaşam hakkı olarak ele alınabilir (Lefevbre, 2011: 151).

Kent hakkı, kent kaynaklarına ulaşma, bireysel özgürlükten daha öte bir anlamı ifade etmek için kullanılmaktadır. Kent hakkı, kenti değiştirerek kendimizi değiştirme hakkıdır. Kent hakkı, bireyselden çok, ortak bir hak olup, kentleşme sürecini yeniden biçimlendirmek için ortaklaşa bir kuvvete dayanmaktadır (Harvey, 2008). Kent hakkı, kentlilerin yaşam alanları hak veya söz sahibi olabilmeleridir. Meydana gelen kentsel sorunlar karşısında kentlilerin kentine sahip

çıkması durumunda, kentler yağmalanır, çevresel, kültürel, tarihi değerler yok edilir ve kente karşı işlenen suçlar artar (Karasu, 2011).

Kent hakkının yalnız bugünün kuşakları için güvence altına alınması yeterli görülmemektedir. Kuramsal plandaki tartışmalara karşın, kent hakkı bakımından, bugünkü kuşakların yarınki kuşaklar adına da bir takım sorumluluklarının bulunduğu genellikle kabul edilmektedir (Keleş, 1994: 278). Kent hakkı, 2010 Birleşmiş Milletler Habitat Dünya Kent Forumu'nda üçüncü kuşak hakkı olarak kabul edilmiştir. Forumda benimsenen tanıma göre kent hakkı, “bugünkü ve gelecekteki tüm kuşakların, cinsiyet, yaş, ırk, sağlık durumu, gelir, uyruk, etnik köken, göçmenlik, siyasi tercih, din veya cinsel tercih ayrımı yapılmayan, her kesimin kimlik ve kültürel hafızasını koruyan sürdürülebilir şehirlerde yaşamasına yönelik müşterek haktır” (<http://www.habitants.org>, erişim: 02.03.2013).

Kent hakkı, kullanım ve katılım hakkı olmak üzere iki temel haktan oluşmaktadır. Kullanım hakkı, kent sakinlerinin kentsel mekânları fiziki olarak doldurmaları, kullanmaları, kendilerine tahsis etmeleri sonucu, metalaşan ve değişim değerleriyle öne çıkan kentsel mekânın mülkiyetten bağımsız olarak geri kazanılmasıdır. Katılım hakkı ise, mekânın üretimi üzerindeki tüm karar verme sürecine halkın katılmasıdır (Baysal, 2011: 365)

Kent ve hakkın tekil ve çoğul kullanımı dikkate alınır. Kentlerde verilen çoğul hak mücadeleleri (barınma, suya erişim, sağlıklı bir çevrede yaşama, karar verme sürecine katılma, çalışma, eğitim, örgütlenme ve sağlık vs.) önemli ve kent hakkı konusunda uyumlu olmakla birlikte kısmi taleplerdir. Öncelikle, kişiler örgütsel olarak farklı hak taleplerinin hepsini içine alabilecek biçimde bir araya gelmelidir. İkincisi, bütüncül yaklaşımdır. Başka bir ifadeyle sistem bir bütün olarak değerlendirilirken kısmi hak taleplerine odaklanarak resmin tamamını gözden kaçırma riski bulunur. Üçüncüsü, bütüncül kent hakkıdır. Burada tekil hak taleplerinin gerçekleşmesiyle yetinmeyerek, ‘başka bir dünya mümkün’ sloganı doğrultusunda çok farklı bir geleceğe adım adım ilerlemesidir (Adanalı, 2011: 18).

Bazı devletler, mevzuatlarına ve çeşitli kentsel reform projelerine değişen ölçeklerde de olsa kent hakkını koymuşlardır. Fakat mevzuatta tanımlanan kent hakkı, özülle, soylulaştırma ve yersiz yurtsuzlaştırma politikalarını, mahallelerine dayatılan devasa kent projelerini, kentsel alanın güvenlik tedbirlerine kurban edilmesini protesto etmek üzere sokaklara çıkan kentsel-toplumsal hareketlerin hedefledikleriyle örtüşmemektedir (Mayer, 2011: 154).

İlk kez 1960’lı yıllarda Lefebvre tarafından kullanılan kent hakkı, günümüzde genellikle Lefebvre’in kavramının içinin boşaltılması ve yozlaştırılması olmuştur. Çoğu durumda kent hakkı, sadece kapitalist kent bağlamında ve iyileştirilmiş temsili demokrasiye dayalı daha insani bir yaşam hakkını ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu düşünce, David Harvey’in reformist olmayan bir kent hakkının anlayışı olarak devam etmektedir (de Souza, 2011: 183).

C. HEMŞEHRİLİK BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİ

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesinde kent konseyinin işlevlerinden biri "hemşehrlik bilincinin geliştirilmesi"; Kent Konseyi Yönetmeliği'nde ise, "hemşehrlik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesi"dir.

Yerel yönetim geleneğimizde, hemşehrlik bilincinin yeteri kadar geliştiğini ifade etmek güç olduğu gibi, bu bilinçten ne anlaşıldığı konusu da tam belli değildir (Güney, 2013). Bir kültür potası olması gereken kentlerimiz eski ile yenin, yoksul ile zengin, farklı din, ırk ve dillere mensup insanların bazen görünmez bazen görünen duvarlarla sınırını belirledikleri mahalle ve semtlerde oturmaktadırlar. Bu ayrışma daha önce büyük kentlerde bütün ayrıntılarıyla fark edilirken, artık küçük kentlerde de görülmeye başlamıştır (Özden ve Salur, 2009: 3).

5393 sayılı Belediye Kanunu, hemşehrlik kavramından yalnız Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olma ölçütü aramamaktadır. Kanunda beldeye ikamet eden "herkes" in kentin hemşehrisi olduğu ve belediyenin karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediyenin yardımlarından yararlanma hakları olduğu vurgulanmaktadır. Kentte ikamet eden ve yabancılar hukukuna tabi olan kişiler de kentin hemşehrisi olarak kabul edilmektedir.

Yeni göç edenler için kent, kendisine yabancı unsurların bulunduğu, kırsal çevreyle veya geldiği yerle benzerlik göstermeyen bir mekândır. Birey yabancı olduğu kent ortamına uyum sağlamak, en azından yalnız kalmamak için kendisi ile aynı kültürel geçmişten gelen kişilerle iletişim kurmaya çalışır (Altay ve Gümüş, 2010: 232). Hemşehrlik de kentlerin doğal nüfus artışı dışında diğer il, ilçe ve köylerden göç alarak zamanla heterojenleşmesi sonucunda ortaya çıkmıştır. Göçle birlikte gecekondulaşma artmıştır. Hemşehrlik, göç eden nüfusun yetersiz sanayileşme ve kentsel örgütleri kullanmadaki sıkıntıları sonucunda kentte ayakta kalma ve kente eklenilebilme çalışmaları bağlamında oluşmuş bir tampon mekanizmadır (Tekşen, 2004: 5). Bir başka ifadeyle hemşehrlik, kişinin memleketinden uzak kalmasıdır. Memleketten uzak kalmak demek, memleketinden göç etmiş anlamı taşır. Memlekete (bir yöre, kent, kasaba, köy vs) aidiyet üzerine gelişen hemşehrlik ilişkisinde, bireyler, aynı kültürel geçmişten gelmenin verdiği güvenle, kentte de ortak çıkar ve amaç çerçevesinde bir araya gelmeye çalışırlar (Altay ve Gümüş, 2010: 233).

Hemşehrlik, insanlar için düzensiz ve biçimsiz ilişkiler içeren, kentte ilişkileri düzenleyen ve heterojen şehir kültürünü sınıflandıran bir araçtır. Böylece insanlar, kendilerine bir kimlik ve yabancılarla iletişimlerini geliştirmek için bir araç kazanırlar. Hemşehrliğin kökeninde mezhep, dil ve ırk gibi niteliklerin ötesinde kazanılmış yeni bir kimlik vardır (Ayata, 1991: 98).

Kimlik, genellikle bir fark oluşturmak ve karşıtlıklar kurma sayesinde gerçekleştirilir. İnsanın yaşadığı yerleri kişileştirmesi, bu yerleri diğerlerinden farklılaştırma süreciyle başlar. İnsanın yaşadığı evin diğer evlerden, yaşadığı kentin diğer kentlerden ayırt edilmesi ve benim evim, benim kentin şeklinde nitelendirilmesiyle kentlilik bilinci inşa edilmeye çalışılır (Bilgin ve Göregenli, 2002: 51). Buna göre kentlilik bilinci, bir kentte yaşamlarını sürdürenlerin kentle bütünleşmeleri, kendilerini kente ait hissetmeleri ve kente karşı sorumluluk duygusunu taşımalarıdır. Bir başka ifadeyle, kentte ikamet edenlerin var olan değişik kimlikleriyle birlikte, içinde yaşadıkları kentle özdeşleşebilen bir kimliğe sahip olmalarıdır. Ankara'da yaşayanların aslen ait oldukları memleket kimliklerinin yanında kendilerini Ankaralı olarak görmeleridir (Kaya, 2007: 136).

Hemşehrilik bilinci, yaşanılan kentin bütün tarihi, kültürel, fiziki, sportif ve manevi değerlerine sahip çıkmak, onları koruyup kollamak, her imkân ve fırsatta bu değerleri güçlendirip daha da yücelmesine çalışmaktır (Güney, 2013). Hemşehrilik bilincinin oluşabilmesi için toplumun güçlü olması, kendini yönetebilmesi ve insanlarda yoksulluğun azaltılması konusunda farkındalığın yaratılması gerekmektedir. Bilinç oluşturulmaya çalışılırken, halk, ne kadar yoksul olursa olsun sorunlarını çözebilmeli ve güçlü olma potansiyeline sahip olduğunu göstermelidir (Bartle, 2013).

Halkın kentine sahip çıkması ve kentin yönetimine katılması için çıkış yolu hemşehrilik bilincidir. Bu şekilde kentlilik bilinci ve kentsel aidiyet geliştirilebilir. Böylece kentli, ilk önce kent yaşamına, daha sonra kent yönetimine aktif katılarak uzlaşma kültürünün yerel ölçekte geliştirmesini sağlayacaktır. Kent konseyi ve yerel yönetimlere bu konuda büyük ve önemli görevler düşmektedir (Es, 2008: 108). Modern çağın klasik kentlerinde kentli, genellikle ticaret ve sanayide girişimci sıfat ve konumuyla yer alan orta büyük mülk sahibi kişilerdir. Bu kişiler kentin mekânını, ilişkilerini ve kültürünü kullanmada belirleyici olmuşlar ve kente, kent kimliğini vermişlerdir. Köklü bir dönüşüme uğramakta olan tüm kentlerin kimliği, henüz biçimlenmemiş bir yığın olarak kentleri doldurmuş olan eski kentliler ile yeni kentlilerin oluşturduğu kitle tarafından belirlenecektir (Laçiner, 2002: 74).

SONUÇ

2005 yılından önce farklı isimlerle kentte faaliyetlerini sürdüren kent meclisi, kent kurultayı ve kent parlamentosu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile kent konseyi çatısı altında toplanmış ve kanuni bir dayanağa kavuşturulmuştur. Daha sonra İçişleri Bakanlığı tarafından 2006 yılında çıkartılan Kent Konseyi Yönetmeliği ile kent konseyi için gerekli olan mevzuat tamamlanmıştır. Kent konseyinde oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilmektedir. Belediye meclisi kent konseyi tarafından alınan

kararları kabul edip etmeme konusunda serbesttir. Kent konseyi tarafından alınan kararların bağlayıcı nitelik taşımaması onların etkinliğini azaltmaktadır.

Kent hakkı, bugünkü ve gelecekteki tüm kuşakların, cinsiyet, yaş, ırk, sağlık durumu, gelir, uyruk, etnik köken, göçmenlik, siyasi tercih, din veya cinsel tercih ayrımı yapılmayan, her kesimin kimlik ve kültürel hafızasını koruyan sürdürülebilir kentlerde yaşamasına yönelik ortak bir haktır. Bu hakkın korunmasında katılımın yüksek olduğu ve hemşehrilik bilincinin geliştiği kentlerde, kent konseyi etkili olabilir. Aktif katılımın sağlanamadığı ve hemşehrilik bilincinin yeteri kadar gelişmediği yerlerde, kent konseyi, kent hakkı konusunda etkisiz kalabilir.

Halkın kentine sahip çıkması ve kentin yönetimine katılması için hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi gerekir. Hemşehrilik bilinci, yaşanılan kentin bütün tarihi, kültürel, fiziki, sportif ve manevi değerlerine sahip çıkmaktır. Ancak yerel yönetim geleneğimizde, hemşehrilik bilincinin yeteri kadar geliştiğini ifade etmek güçtür. Bu bilincin oluşabilmesi için kent konseyi tarafından toplum bilgilendirilmeli ve farkındalık oluşturulmalıdır.

Kent konseyi, başta kent hakkı konusunda olmak üzere oluşturdukları görüşleri, belediye meclisi tarafından dikkate alınmadığı durumlarda, kamuoyu oluşturmalı, bilimsel toplantılar yapmalı ve halkı bilgilendirmelidir. Kent konseyi, kent, kent hakkı, kent kimliği ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi konularında kent sakinlerine, seminer, panel, kurs ve diğer toplantılar düzenleyerek onları bilinçlendirmelidir. Bilinçlenen ve aktif katılımcı konuma gelen kent sakini, kentin hak ve hukukunun korunması konusunda kent yönetimini sorgulamaya ve denetlemeye başlayabilecektir.

KAYNAKÇA

- ADANALI, Yaşar Adnan (2011), “Dünya’da ‘Kent Hakkı’ İçin Kentsel Mücadele Örnekleri: Hindistan, Dominik Cumhuriyeti, Brezilya, Venezüella ve ABD”, Eğitim Bilim Toplum Dergisi, Vol 9; 14-30.
- ALTAY, Nalan ve Nevzat GÜMÜŞ (2010), “Hemşehrilik ve İzmir’deki Hemşehri Dernekleri”, e-Journal of New World Sciences Academy Nature Sciences, Vol 5; 231-239. İnternet Adresi: www.newwsa.com, Erişim Tarihi: 10.11.2012.
- AVRUPA KENTSEL ŞARTI-1 (1996), Çev.: Z. Yener ve K. Arapkirlioğlu, TC İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara.
- AYATA, Ayşe Güneş (1991), “Gecekondularda Kimlik Sorunu, Dayanışma Örüntüleri ve Hemşehrilik”, Toplum ve Bilim Dergisi, Sayı 51-52; 89-101.
- BARTLE, Phil (2013), “Farkındalık Yaratmak: Toplumu Büyük Beklentiler İçerisine Sokmamak”, Çev.: S. Alparslan. İnternet Adresi: <http://cec.vcn.bc.ca/gcad/modules/sta-awtu.htm>. Erişim Tarihi: 27.02.2013.

- BAYSAL, Cihan Uzunçarşılı (2011) “Kent Hakkı”, Türkiye’de Hak Temelli Sivil Toplum Örgütleri, 2. Baskı, Özgür Gökmen (Ed.), Sivil Toplum Geliştirme Merkezi, Odak Ofset Matbaacılık, Ankara; 363-381.
- BİLGİN, Nuri ve Melek GÖREGENLİ (2002), “Kentsel Katılım ve Çoğulculuk”, 3. Bası, Ferzan Yıldırım (Ed.), Kentte Birlikte Yaşamak Üstüne, Demokrasi Kitaplığı, İstanbul; 51-64.
- BURSA KENT KONSEYİ (2011), Kent Konseyi Sempozyumu Bildiri Kitabı, Bursa.
- COŞKUN, Selim (2003), “Kamu Yönetiminde Yönetişim Yaklaşımı”, Asım Balcı vd. (Ed.), Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar, Seçkin Yayınları, Ankara; 37-55.
- ÇUKURÇAYIR, Akif (2002), “Yeni Yönetim Modeli Arayışları Çerçevesinde Halkın Yönetim Süreçlerine Katılım Olanakları”, Yerel Yönetimler Sempozyumu Bildirileri, TODAİE, Ankara; 211-224.
- DE SOUZA, Marcelo Lopes (2011), “Hangi Kent Hangi Hak?: Politik-Stratejik Niteliğin Müdafaası”, Eğitim Bilim Toplum Dergisi, Çev.: A. Demirci, Vol 9; 183-207.
- DENİZ Topçu, Kadriye (2011). “Kent Kimliği Üzerine Bir Araştırma: Konya Örneği”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Vol 8; 1048-1072. İnternet Adresi: <http://www.insanbilimleri.com>. Erişim Tarihi: 15.02.2013.
- EMREALP, Sadun (2005), Türkiye Yerel Gündem 21 Program, IULA-EMME (UCLG-MEWA) Yayını, İstanbul.
- ERYILMAZ, Bilal (2011), Kamu Yönetimi, Umuttepe Yayınları, Kocaeli.
- ES, Muharrem (2008), “Kentlilik Bilinci ve Yerel Siyaset”, Yerel Siyaset, Okutan Yayınları, İstanbul; 91-114.
- GÖRMEZ, Kemal ve Harika Uçar ALTINIŞIK (2011), “Yerel Demokrasi ve Kent Konseyleri”, Kent Konseyi Sempozyumu Bildiri Kitabı, Bursa; 31-51.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref (2010), Hukuka Giriş, 32. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara.
- GÜLER, Mahmut (2011), “Kentsel Haklar, Kapitalizm ve Katılım”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Vol 66; 49-71.
- GÜNEY, Ziya (2013), “Kent Kültürü ve Hemşehrilik Bilinci Projesi”, İnternet Adresi: <http://www.semihpala.net>. Erişim Tarihi: 02.03.2013.
- HARVEY, David (2008). “the Right to the City,” New Left Review, Vol 53; 23-40. İnternet Adresi: <http://www.sendika.org/2009/03/kent-hakki-david-harvey>. Erişim Tarihi: 02.03.2013.
- <http://www.mimarlarodasi.org.tr/UIKDocs/bristolmutabakati.pdf>. Erişim Tarihi: 20.02.2013.

[https://www.habitants.org/content/download/173246/2227262/file/\(Turkish\)](https://www.habitants.org/content/download/173246/2227262/file/(Turkish)). Erişim Tarihi: 2.03.2013.

KARASU, Mithat Arman (2011), “Kente Karşı Suç, Kent Hakkı ve Adalet”, 8. Şehircilik Sempozyumu, Mimarlar Odası İstanbul Şubesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul; 519-535.

KAYA, Erol (2007), Kentleşme ve Kentlileşme, 2. Baskı, Okutan Yayıncılık, İstanbul.

KAYA, Erol vd. (2007), Modern Kent Yönetimi-I, Okutan Yayıncılık, İstanbul.

KELEŞ, Ruşen (1994), “Kent ve Çevre Haklarının Korunması Üzerine Gözlemler”, Prof. Dr. Yılmaz Günel’a Armağan, Vol 49; 275-281.

KELEŞ, Ruşen (2000), Yerinden Yönetim ve Siyaset, Cem Yayınevi, İstanbul.

LAÇİNER, Ömer (2002), “Kentlerin Dönüşümü ve Kentlilik Bilinci”, 3. Bası, Ferzan Yıldırım (Ed.), Kentte Birlikte Yaşamak Üstüne, Demokrasi Kitaplığı, İstanbul; 65-75.

LAMBA, Mustafa (2012), “Yerel Yönetişimde Farkındalık: Antalya İli Örneği”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Vol 17; 495-509.

LEFEVBRE, Henri (2011), “Kent Hakkı”, Eğitim Bilim Toplum Dergisi, Çev.: G. Aksümer ve J. Strutz, Vol 9; 140-152.

MAYER, Margit (2011), “Kentsel Toplumsal Hareketlerde Kent Hakkı”, Eğitim Bilim Toplum Dergisi, Çev.: A. Demirci, Vol 9; 153-182.

ÖZDEMİR, Ali Tamer (2011), “Mahalli İdarelerde Halk Katılımı Bağlamında Kent Konseyleri”, Sayıştay Dergisi, Sayı 83; 31-56.

ÖZDEN, Kemal ve Şammas SALUR (2009), “Modern Kentleşme: Kimlik Bunalımı ve Yabancılaşma”, Akademik Araştırmaları Dergisi, Sayı 41; 1-12.

RESMİ GAZETE, 13 Temmuz 2005, Sayı 25874.

RESMİ GAZETE, 08 Ekim 2006, Sayı 26313.

SEYYAR, Ali ve Oral DEMİR (2008), Yerel Sosyal Politikalar, KAM Yayınları, İstanbul.

ŞAHİN, Yusuf (2010), Kentleşme Politikası, Murathan Yayınevi, Trabzon.

TDK (2005), Türkçe Sözlük, 10. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

TEKELİ, İlhan (1983), “Yerel Yönetimlerde Demokrasi ve Türkiye’de Belediyelerin Gelişimi”, Amme İdaresi Dergisi, Vol 16; 3-22.

TEKŞEN, Adnan (2004), Kentleşme Sürecinde Bir Tampon Mekanizma Olarak Hemşehrilik: Ankara’daki Malatyalılar Örneği, DPT Yayınları, Ankara.

TOPAL, A.Kadir, (2004), “Kavramsal Olarak Kent Nedir ve Türkiye’de Kent Neresidir?”, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Vol 6; 276-294.

TOPRAK, Zerin (2006), Yerel Yönetimler, Nobel Yayınları, Ankara.

YALÇINDAĞ, Selçuk (1999), “Belediyelerde Halk Katılımı”, Türk İdare Dergisi, Sayı 424; 49-72.

YÜKSEL, Mehmet (2000), “Yönetişim (Governance) Kavramı Üzerine”, Ankara Barosu Dergisi, Vol 58; 145-160.

NOTLAR

---

¹ Kent konseyinin işlevleri;

- a) Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşehrilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,
- b) Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,
- c) Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturmasına katkıda bulunmak,
- d) Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,
- e) Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,
- f) Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,
- g) Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek,
- h) Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,
- i) Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamaktır,
- j) Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmaktır (Kent Konseyi Yönetmeliği, m. 6).